

УДК 658

Г. Нагорняк, А. Славута

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя)

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ У СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Важливою складовою соціально-економічного розвитку країни є інноваційна політика, яка визначає цілі інноваційної стратегії та механізми підтримки інноваційних програм і проєктів. Головними проблемами в даний час в області інноваційної політики є підвищення ефективності використання наукових розробок та впровадження результатів фундаментальних і прикладних досліджень у виробництво.

Під інноваційною політикою слід розуміти комплекс принципів та взаємопідтримуючих економічних, правових, організаційних і соціальних методів планування, стимулювання, регулювання та контролю процесів інноваційної діяльності в науково-технічній та виробничій сферах. Основним завдання державних органів є визначення мети інноваційної політики, основних принципів її здійснення, а також механізму реалізації відповідних заходів. Держава визначає пріоритетні напрями розвитку інноваційної діяльності та обирає основні шляхи підтримки підприємств, які працюють над виконанням державних інноваційних програм.

Швидке скорочення виробничого потенціалу та зменшення витрат на його оновлення привели за останні роки до корінних змін у стані виробничого апарату. У більшій частині він фізично зношений і морально застарілий. У галузях промисловості відбувається зниження обсягів виробництва наукомістких видів продукції, що визначають технічний і технологічний рівень.

Завдання України – в найкоротший час вивчити досвід вирішення проблем інноваційної сфери, визначити шляхи реалізації інноваційної політики з урахуванням реальних умов. Розробка і впровадження тієї чи іншої інноваційної політики в умовах певного підприємства багато в чому залежить від можливостей самого підприємства, обсягів виробництва, номенклатури продукції, рентабельності, фінансового стану. Тому, виходячи з цього, більші можливості мають великі підприємства. Малі підприємства спроможні швидше впроваджувати локальні інновації і ефективно їх використовувати.

Криза національної інноваційної системи України виявилася не лише в дефіциті фінансових ресурсів державного бюджету для підтримки науки, а й у спаді платоспроможності попиту на науково-технічну продукцію з боку держави та підприємницького сектору, в погіршенні якісних характеристик наукових кадрів і матеріально-технічної бази досліджень.

Процес адаптації України до глобальних тенденцій науково-технічної інтеграції перебуває на початковій стадії, хоч уже сьогодні зрозуміло, що інтеграція у глобальну інноваційну сферу є важливим чинником соціально-економічного розвитку країни, у тому числі національних галузей високих технологій. Міжнародне науково-технічне й технологічне співробітництво сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємств, просуванню сучасних передових технологій на внутрішні ринки. Аналіз діяльності українських компаній, що випускають технічно складну продукцію, засвідчує: що вищим є ступінь їх співробітництва із зарубіжними партнерами, то глибше усвідомлюють вони проблеми й переваги виходу на світовий ринок, стабільнішим є їхнє фінансове та соціально-економічне становище.